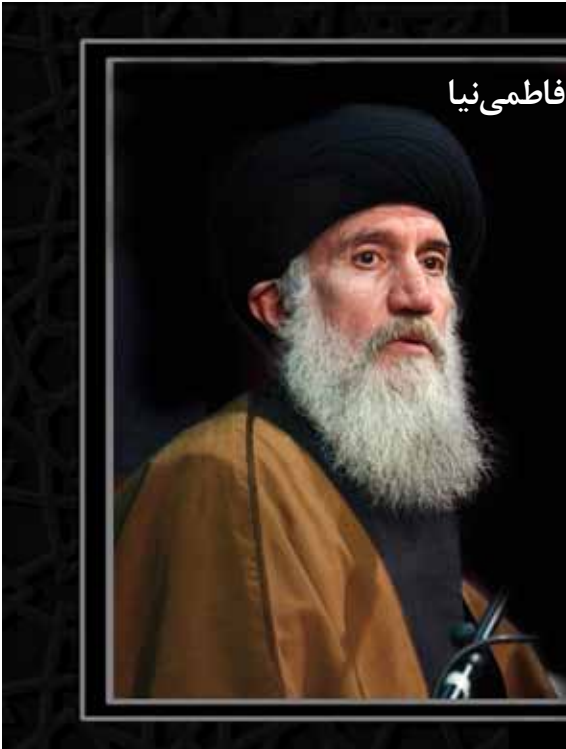

ماه منبر

یادنامه «وطن امروز» به مناسبت رحلت عالم ربانی و استاد اخلاق آیت‌الله سید عبدالله فاطمی نیا

ما از بالاییم و بالا می‌رویم / ما از دریایم و دریا می‌رویم / ما از آن جا و از این جا نیستیم / ما بی‌جا نیستیم و بی‌جا می‌رویم
مراجح حکیم صاحب‌دل که به حقیقت، نشانه و آیت خدا بود، معلم ربانی و پیر روحانی، حضرت استاد فاطمی نیا برای همه ما گران و غمبار بود. اگر چه به قول مولوی: پس عزا بر خود کنید ای خفتگان / زانک بد مرگبست این خواب گران / روح سلطانی ز زندانی بچست / جامه چه درانیم و چون خاییم دست. آنچه اندوهبار است، نه معراج ایشان، بلکه خفتن ما است و اینکه آیا دوباره بیدارگری از اقلیم نور ما را با تلنگر واژه‌هایش بیدار خواهد کرد یا خیر؟ استاد فاطمی نیا از میان ما رفت، در حالی که گنجینه‌های او معارف را برای ما به ارث گذاشت. اگر چه شنیدن این نکات شیرین از زبان خود ایشان، ملاحظه دیگر داشت اما «چون که گل رفت و گلستان شد خراب / بوی گل را از که جوییم، از گلاب». آثار صوتی، تصویری و مکتوب آیت‌الله فاطمی نیا گلابی است که رایحه خوش معارف ایشان را برای آیندگان حفظ خواهد کرد. از آنجا که تعظیم شاعران از تکالیف الهی است و قطعاً علمای دین از اعظم شاعران الهی هستند و به پاس ادب نسبت به مقام این معلم بزرگوار که بر گردن بسیاری از ما حق بزرگی دارد، بر آن شدیم در گفت‌وگو با شخصیت‌های علمی و دینی کشور به شرح و بیان گوشه‌های از سیره و سیرت استاد فاطمی نیا بپردازیم. حجج اسلام پناهیان، جوادی آملی، آل‌هاشم، ماندگاری و مصطفی نیک‌اقبال در گفتارهایی جداگانه به بررسی وجوه شخصیت آیت‌الله فاطمی نیا پرداختند. نجم‌الدین شریعتی، مجری برنامه سمت خدا نیز برای ما از شخصیتی گفت که دیگر نمونه‌اش را به این زودی‌ها در عرصه سخنران‌های مذهبی نخواهیم دید.

گنجینه معارف

حجت‌الاسلام پناهیان: آیت‌الله فاطمی نیا گنجینه‌های از معارف و محقق و منتظری کم‌نظیر بودند که در کنار تحقیق، معارف دینی را در خود محقق می‌کردند و به دنبال تحقق آن در جامعه بودند. ایشان از محضر اساتید بزرگی مانند آیت‌الله بهاء‌الدینی قدس‌الله نفسه‌الزکیه بهره‌ها بردند و رفاقت و مصاحبتی صمیمی با اهل معرفت داشتند. صفای باطن، اخلاص، نورانیت قلب و دقت ایشان در عمل کاملاً مشهود بود تا جایی که در میان اهل تقوا پیشتاز می‌شدند. بسیاری از جوانان جوای معارف را از معارف دینی سیراب می‌کردند و حکیمانه سخن می‌گفتند و معانی عمیق بیانات‌شان البته برای عموم مردم هم قابل استفاده بود. این ویژگی‌های درخشان از ایشان یک عالم انقلابی و با بصیرت هم ساخته بود تا در بزنگاه‌ها نسبت به ولایت فقیه و نظام، مواضعی شجاعانه و به یادماندنی بگیرند. از دست دادن ایشان برای جامعه اسلامی ما بسیار سخت و غیرقابل جبران است. خداوند متعال به خانواده ایشان و عموم مومنان در این مصیبت بزرگ صبر و اجر عنایت فرماید، و ایشان را غریق رحمت خود کند و همنشین با اولیا و اجداد طاهربین‌شان قرار دهد. عطر دلنشین بیانات ایشان در جامعه ما جودانه خواهد ماند ولی اندوه که مانند ایشان به سادگی نمی‌شود پیدا کرد. تسلیت به بستگان و دوستان‌شان و به تمام کسانی که باید با ایشان آشنا می‌شدند و هنوز ایشان را نشناخته‌اند.

* کارشناس مذهبی

وفادار به ولایت

آیت‌الله سید محمدعلی آل‌هاشم: پیش از آنکه از آیت‌الله سید عبدالله فاطمی نیا چیزی گفته شود، لازم است به والد این استاد گرانقدر اشاره شود. ایشان فرزند مرحوم آیت‌الله سید اسماعیل اصفیانی بودند. فاطمی نیا در کودکی دیگر از والدین خود جدا شد و در خانواده‌ای متواضع و فقیرانه در اصفهان بزرگ شد. ایشان در کودکی به اصفهان می‌رفتند و در آنجا به تحصیل می‌پرداختند. ایشان در جوانی به قم مهاجرت کردند و در آنجا به تحصیل و تدریس پرداختند. ایشان در قم به تدریس و تالیف پرداختند و در آنجا به تدریس و تالیف پرداختند. ایشان در قم به تدریس و تالیف پرداختند و در آنجا به تدریس و تالیف پرداختند.

اخلاص، رمز محبوبیت استاد

حجت‌الاسلام محمد مهدی ماندگاری: ویژگی شاخص آیت‌الله فاطمی نیا اخلاص ایشان در مجاهدت علمی، اخلاقی و تربیتی بود. ایشان مصداق حدیثی بودند که معصوم می‌فرمایند: «من أخلص لسه أرتعین صباحاً ظهرت ینابیع الحکم من قلبه علی لسانه؛ هر کس روز خود را برای خدا خالص کند، چشمه‌های حکمت از قلب وی بر زبان جاری می‌شود. وجود استاد فاطمی نیا خالی از هوای نفسانی نبود همان‌طور که خداوند در سوره نازعات می‌فرماید: «وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ فَرَأَىٰ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ» و اما کسی که از آستان در برابر پروردگارش هراسید و نفس خود را از هوس باز داشت، پس جایگاه او همان بهشت است. استاد فاطمی نیا به دنبال تبلیغ خودشان نبودند، بلکه به دنبال تبلیغ خدا، تبیین اسلام و مکتب قرآن و عبرت بودند. ایشان تبیین و تشریح مکتب انقلاب حضرت امام خمینی (ره) و مکتب انتظار را مهم می‌دانستند و پیگیر آن بودند. ایشان در دفاع از ولایت راسخ بودند، آنچنان که در یکی

مبلغ آزاد

دکتر مصطفی نیک‌اقبال: از سخنرانی‌های شان فرمودند: هر کس کوچک‌ترین حرفی در تضعیف مقام رهبری بزند، هر کس اندیشه‌های داشته باشد که ضد مقام رهبری باشد، خدا او را نخواهد بخشید. این را یقین بدانید. قدرتان رهبر باشید؛ اگر افکار پاشیده‌ای، پوسیده‌ای یا شمایه‌ای در شما عرضه کردند، قبول نکنید؛ این مرد بزرگ عز اسلام است و هر کس با این مرد بزرگ، با مقام معظم رهبری مخالفت کند، خدا از او نمی‌گذرد، اگر یقین نداشته‌ام، نمی‌گفتم. در هیچ جهت تبلیغی استاد فاطمی نیا، در راهی تبلیغ خودشان دیده نمی‌شود و این برای یک استاد اخلاق بهترین و بالاترین شاخصه است که خالصانه، عالمانه و مجاهدانه در راه خدا به انجام تکالیف تبلیغی خود بپردازد. اخلاص شرط نفوذ کلام است و اگر کسی بر خدا توکل کند، می‌تواند از مردم یا لاقال در درخواست از مردم بی‌نیاز شود. هر وقتی برای خدا کار کند، ماجور است و خدا اجر بسیار به او می‌دهد. این عبارت و تکرار آن در قرآن درسی است برای تک‌تک ما که کارهای معنوی را به نیت اجر و قرب مادی انجام ندهیم. * کارشناس دینی

* مفسر قرآن

پیوند روحی علاقه و استاد

ممتازی می‌دانستند که رهاورد جریان وحی را در بهترین شکلی در سایه علوم اسلامی قرار می‌دادند. آنچه آیت‌الله فاطمی نیا و حضرت آیت‌الله جوادی آملی را به هم نزدیک می‌کرد، قسرب معنوی و اخلاقی و عرفانی بود و این نزدیکی که به لحاظ روحی و معنوی بیشتر احساس می‌شد، آنها را کنار هم قرار می‌داد و دوستی و محبت بیشتری را نسبت به یکدیگر ایجاد می‌کرد. همواره آیت‌الله جوادی آملی برای ایشان احترام ویژه‌ای قائل بودند و از سبک بیان، زبان و نوع ایرادات سخنران‌شان که روشن‌گرانه، دلسوزانه، خالصانه و مخلصانه و در جهت اعتدالی جامعه اسلامی و دین اسلام بود، تعریف و تمجید می‌کردند و از نکاتی که استاد فاطمی نیا مطرح می‌کردند به عنوان بهره‌های دینی ماندگار یاد می‌کردند. ضمن تسلیت مجدد به جامعه اسلامی، حوزه‌های علمیه، شاگردان مکتب امام صادق (ع)، شاگردان خاص ایشان، کسانی که در این مکتب رشد کرده‌اند و به خانواده و فرزندان ایشان، از خدای عالم برای ایشان قرب به جوار رحمت خویش را آنگونه که خود خواستند و می‌دانستند خواهیم و امید که حوزه‌های علمیه ما با چهره‌های اصلی همانند مرحوم آیت‌الله فاطمی نیا بیشتر آشنا شوند و این چهره‌های اصل در حوزه‌های اسلامی پرورش پیدا کنند و روشنگری‌های ایشان در جامعه باقی بماند و نسل‌هایی که بعد از ایشان می‌آیند با چنین رویکردی بتوانند معنویت، اخلاق و عرفان و معرفت الهی را به نحو احسن و صحیح و اصولی به جامعه ارزانی بدارند. * استاد حوزه و فرزند علاقه جوادی آملی

حجت‌الاسلام مرتضی جوادی آملی: حقا و انصافاً صحبت کردن از حضرت استاد فاطمی نیا و مقامات معنوی و علمی ایشان کاری بس دشوار است. سخن پیرامون شخصیت علمی، فرهنگی و دینی انسان هرمندی است که در مدت عمرش به اخلاق و اهداف اجتماعی و هم‌چنین زیست است. همواره نام ایشان یادآور حقایق دینی از منظرهای باطنی و اصیل دین بوده است. اخلاق، کمترین امری بوده است که حضرت آیت‌الله فاطمی نیا در باب آن سخن می‌گفته است. همواره روحیه عرفانی ایشان و نگرش‌های باطنی ایشان به حقایق باطنی می‌شده است جلوه‌های برتری از دین اصیل اسلامی را به عرصه فکر و فرهنگ معرفی و عرضه کنند. آشنایی ایشان به تاریخ اسلام و اهداف بلند عالی‌ه اسلامی و هم‌چنین تسلط ایشان بر شناخت شخصیت‌های ممتازی که خصوصاً در رشته‌های اخلاقی و عرفانی استخوان خرد کرده‌اند و هم‌چنین آشنایی ایشان نسبت به کتب و آثار و رساله‌های قدیم دینی از ایشان یک انسان ممتازی ساخته بود. بیان صادقانه، خالصانه و مخلصانه ایشان در عرصه‌های مختلف فرهنگی، اخلاقی و اجتماعی باعث می‌شده است جامعه اسلامی نسبت به افکار و اندیشه‌های ایشان رویکرد مثبتی داشته باشد. به هر حال وجود چنین

تندیس اخلاق عملی

نجم‌الدین شریعتی: محبت به اهل بیت(ع) مهم‌ترین شاخصه وجودی استاد فاطمی نیا بود. ایشان غالباً در مواضع و نکاتی که مطرح می‌کردند، بسیار پررنگ به حب اهل بیت(ع) می‌پرداختند و جوانان را به این نکات توصیه می‌کردند. مهم‌تر از همه این موارد، عمل بودن استاد فاطمی نیا به دانسته‌های‌شان بود و این مساله بسیار مهمی است. به تعبیر امام صادق(ع) «کونوا دعاة للناس یغفر الله لکم»؛ غیر از بیان با عمل و رفتار خود مردم را دعوت کنید. به نظرم عمل آقای فاطمی نیا به دانسته‌های‌شان بسیار به جذب جوانان کمک کرد و ارتباط و بی‌پیرایه بودن و صداقت در کلام ایشان جزو شاخصه‌های حضرت آیت‌الله فاطمی نیا بود. امروز صبح وقتی این خبر را شنیدیم، به یاد این بیت حافظ افتادم: آدمی در عالم خاکی نمی‌آید به دست عالمی دیگر بیاید ساخت و از نو آدمی بسیار زمان می‌برد تا جهان شخصیتی مانند آیت‌الله فاطمی نیا را به خود ببیند. استاد فاطمی نیا در دوران حیات‌شان، اخلاق در عمل را به معنای حقیقی کلمه اثبات کردند و همین امر سبب ماندگاری ایشان شد. روزی استاد فاطمی نیا قرار سخنرانی داشتند و بدون عبا آمدند، پسر ایشان سراغ عبا را گرفت، استاد گفتند عبا

ما متأسفانه چقدر به این نفس حق محتاج هستیم و به نظرم این خلأ وجودی تا زمان‌ها پر نمی‌شود و اینجاست که می‌فرمایند: «إِنَّمَا مَاتَ الْعَالَمُ لَمَّا فُي فِي الْإِسْلَامِ لَمَّةٌ لَا يَسْتَهْأَشِي» إِلَى نَوْمِ الْقِيَامَةِ» استاد فاطمی نیا حقیقتاً از استوانه‌های زمان ما بودند. مهم‌ترین توصیه استاد فاطمی نیا این بود که دست‌تان را از دست اهل بیت(ع) کوتاه نکنید. آقای فاطمی نیا از مرحوم علامه طباطبایی از قول استادشان آیت‌الله قاضی نقل کردند که تمام خیرات به دست خلدست ولی مسیر این خیرات امام حسین(ع) است و به تعبیر استاد، پیشکار این دستگانه حضرت ابوالفضل(ع) است. علاقه آیت‌الله فاطمی نیا به اهل بیت(ع) بویژه امام حسین(ع)، شخصیت ایشان را بسیار دوست‌داشتنی و برجسته کرده بود. استاد فاطمی نیا همواره به جوانان توصیه می‌کردند برای طی کردن مسیر این دنیا همیشه دست‌تان در دست اهل بیت(ع) باشد. اگر چه با رحلت بزرگانی مانند آیت‌الله فاطمی نیا خلأیی جبران‌ناپذیر به وجود می‌آید ولی میراثی که این بزرگان از خود به جا می‌گذارند می‌تواند همچنان چراغ راه ما باشد. * مجری - کارشناس برنامه سمت خدا

نکته‌ها از گفته‌ها

ببینید مادر دل می‌کنیم. جوان عزیز! اگر عروج می‌خواهی، می‌خواهی به جایی برسی، از خانه خودت شروع کن! دل خواهرت را شکستی؟ برو در دستش کن! دل مادر و پدر را شکستی؟ از خانه شروع کن! جوانی هستند که محاسن دارند، انگشت دارند، عطر تیروز هم می‌زنند، در بیرون هیات‌ها در منزل بروی بپرسی،

هیچ کس از او راضی نیست. پس برای چه هیات رفته بودی؟ چرا جلسه رفته بودی؟ پس استاد یعنی چه؟ **آبروی مردم را نبرید!** پسر یکی از بزرگان علما که در زمان خودش استادالعلماء بود، «به پدرم گفتم پدر! تو در راهی علم هستی، اگر بنا باشد یک نصیحت به من بکنی چه می‌گویی؟» می‌گفت: پدرم سرش را انداخت پایین. بعد سرش را بالا آورد و گفت: «آبروی کسی را نبر!» الان در زمان ما هیات‌ها، مسجد‌ها و مقدس‌ها آبرو می‌برند. عزیز من! اسلام می‌خواهد آبروی فرد حفظ شود. شما با این مشکل داری؟ دقت کنید که بعضی‌ها با زبان‌شان می‌روند جهنم. روایت داریم که می‌فرمایند اغلب جهنمی‌ها، جهنمی‌زبان هستند. فکر نکنید همه شراب می‌خورند و از دیوار مردم بالا می‌روند. یک مشت مومن مقدس را می‌آورند جهنم. ای آقا تو که همیشه هیات بودی! مسجد بودی! بله! توی صفوف جماعت می‌نشیند آبرو می‌برند.

امیرالمومنین به حارت همدانی می‌فرمایند: اگر هر چه را می‌شوی، بگویی، دروغگو هستی. دست مادر که بالا می‌رود بلاها از شما دور می‌شود آقا! این حیف‌تان نمی‌آید مادرها را از اذیت می‌کنید؟ سیدرضی، جامع نهج‌البلاغه، پس از مرگ مادرش گفت: «بعد از این با کدام دست بلاها را رد کنم؟» دست مادر که بالا می‌رود، بلاها از شما دور می‌شود. حیف نیست سر یک چیز جزئی مادر را می‌رنجاند؟ از مجلس روزه برگشته، مادر را می‌رنجاند. قبول باشد! **سفره خدا بزرگ است!** سفره خدا بزرگ است. پیرزن نابینایی جلوی حضرت موسی را گرفت. گفت: دعا کن خدا چشم‌مان را برگرداند! حضرت موسی گفت: باشد. پیرزن گفت: دعا کن چشم‌مان هم برگردد! حضرت یک توفیقی کرد. با خود گفت چشم‌مان را خدا داد، دیگر زیبایی و... وحی آمد که موسی چرا فکر می‌کنی؟ مگر از تو می‌خواهد؟

در این بخش نگاهی گذرا می‌اندازیم به برخی نکات نغز که مرحوم آیت‌الله فاطمی نیا در سخنرانی‌های خود بیان داشته‌اند. البته «گر بریزی بحر را در کوزه‌های / چند گنجد؟ قسمت یک روزهای». این نکات، مشتی است از خروارها مروریاد و جواهراتی که استاد فاطمی نیا برای جامعه ما به ارث گذاشتند. **ای اثر یک عمل خالصانه** سال‌ها قبل مشرف شدم به مکه، شخصی در کاروان ما بود که وضعیتی داشت، گویا همه می‌خواستند از سر راهش فرار کنند! در این سفر یک جای داد به دست یک سید دل‌شکسته‌ای، بر اثر این عمل کوچک و خالصانه، وضعیتش تغییر کرد، همه از او استقبال می‌کردند! محبوبیت پیدا کرد و خلاصه سرنوشتش عوض شد! گویا نور همین عمل کوچک - و ولی از روی اخلاص - اثر بسیار بالایی در او داشت و او را محمول کرد! پس کوچک و بزرگ هم مهم نیست! اخلاص و مقبولیت در نزد خداوند مهم است. مگر، منتظر باش آنها هر چه بریزند در پیاله بر حسب

روایات معتبر: یک سلام به حضرت رضاع) ثواب یک میلیون حج دارد! **بداخلاق شوید، عبادت‌تان ضایع است** من تعجب می‌کنم از بعضی‌ها که یک خانم مومن ۲۰ بار به عمره رفته، بار ۲۱ به او می‌گویند بیا این پول عمره را بده برای یک دختر یتیم. «هن من نمی‌توانم، دوستان همه دارند می‌روند عمره من چطور بروم؟» حالا به این خانم بگو شما این همه عمره رفتی، مساله اخلاقی را در خانه رعایت می‌کنی؟ مگر دین خدا مسخره است؟ هر سال عمره می‌روی، یک عیب و بدی را از خودت دور نکرده‌ای؟ یا آقا، فرقی ندارد. آقا بداخلاق بشود، عبادت‌ش ضایع می‌شود. عبادت‌ش ضایع می‌شود. **نمازها چه شد؟ تو دل شکستی...** فرد وارد بازار قیامت می‌شود. فکر می‌کنند خبری است. تعجب می‌کنند. خدایا! پس چه شد؟ نمازها؟ عمره‌ها؟ می‌گویند: تو دل شکستی، ریا کردی، زهر زبان ریختی.